

рекомендации, направленные на совершенствование действующей редакции нормы об умышленном уничтожении или повреждении объектов ЖКХ.

Ключевые слова: уголовная ответственность, объекты ЖКХ, умышленное уничтожение или повреждение, имущественный ущерб.

Movchan R. Property Damage as a Criminal-forming Feature of a Crime Envisaged in the Article 270-1 of the Criminal Code of Ukraine

The article analyzes property damage as a sign of the objective part of the crime, provided by Art. 270-1 of the Criminal Code of Ukraine. On this basis, scientifically substantiated recommendations were developed, aimed at improving the current version of the norm of intentional destruction or damage to utility projects.

In particular, it was found that property damage as a consequence of the crime under investigation should be caused to a large extent, which, according to paragraph 2 of the note to Art. 270-1 of the Criminal Code of Ukraine is an amount that exceeds the non-taxable minimum income of citizens by 300 times or more.

It was proved that taking into account the declared aspirations of the legislator to increase responsibility for intentional destruction or damage to utility services through the addition of the Criminal Code of Ukraine by a special norm (Art. 270-1), it is illogical to consider the situation when in Art. 270-1 of the Criminal Code of Ukraine, damage is considered to be caused in large amounts, if direct losses amount to 300 times or more times the non-taxable minimum income of citizens, and in particularly large amounts - 1000 and more, but if qualification of the crime provided for in Art. 194 of the Criminal Code of Ukraine, similar indicators are much lower - 250 and 600 non-taxable minimum income of citizens, respectively. Taking into account the above, it is proposed to unify the relevant quantitative indices of property damage in the note to the Art. 194 of the Criminal Code of Ukraine.

It is revealed that in any Western Europe, any manifestation of intentional destruction or damage to someone else's property is recognized as criminal (except for obviously negligible); In the post-Soviet countries, the indicator of the crime-forming effect of the act in question in the form of "significant property damage" is on average 16,760 UAH, and in Ukraine - 220,250 UAH. Therefore, in order to form a more effective mechanism of criminal legal action in Ukraine as an encroachment on property in general, and on objects of housing and communal services, in particular, it is proposed to reduce the corresponding crime-forming indicator to the size of "significant damage" (50 non-taxable minimum income of citizens).

Keywords: criminal responsibility, objects of housing and communal services, intentional destruction or damage, property damage.

УДК 343.533

В. М. Панькевич

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА
РОЗГОЛОШЕННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ**

У статті здійснено кримінально-правову характеристику розголошення комерційної таємниці (ст. 232 Кримінального кодексу України). Розглянуто об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу злочину, що посягає на комерційну таємницю як об'єкт інтелектуальної власності. Унесено пропозиції щодо

вдосконалення чинного кримінального законодавства України стосовно захисту комерційної таємниці.

Ключові слова: кримінальна відповідальність, диспозиція кримінально-правової норми, комерційна таємниця, розголошення комерційної таємниці, кримінальне покарання.

Постановка проблеми. Відповідно до ст.ст. 41, 54 Основного Закону України кожен має право володіти, користуватися й розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової й технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, установленими законом [1]. На виконання зазначених положень Конституції в Україні створено систему нормативно-правових актів, що покликані забезпечити реальність їх реалізації. Також для надійного захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності законодавець установив кримінальну відповідальність за вчинення суспільно небезпечних діянь, що посягають на такі об'єкти. Так, зокрема, у ст. 232 Кримінального кодексу України (далі – КК України) передбачено кримінальну відповідальність за розголошення комерційної таємниці.

Незважаючи на розповсюдженість в Україні фактів використання суб'єктами господарювання у своїй діяльності такого виду інтелектуальної власності як комерційна таємниця та поширеність правопорушень у цій сфері, проведений нами моніторинг Єдиного державного реєстру судових рішень не дозволив виявити жодного кримінального провадження за ознаками ст. 232 КК України. Практична відсутність вироків за фактами порушення прав суб'єктів господарювання свідчить про наявність прогалів у чинному кримінальному законодавстві. Тому подальші наукові розвідки, спрямовані на вдосконалення законодавства, що встановлює кримінальну відповідальність за посягання на комерційну таємницю як об'єкт інтелектуальної власності, у світлі практичної реалізації положень угоди з Європейським союзом про асоціацію [2], мають наразі надзвичайну актуальність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значним внеском у теоретичну розробку проблеми кримінально-правового захисту права на об'єкти інтелектуальної власності є праці Г. О. Андрощука, П. П. Андрушка, П. С. Берзіна, В. Д. Гулкевича, В. О. Жарова, А. І. Кубаха, Ю. О. Кульчинської, С. Я. Лихової, М. І. Мельника, А. С. Нерсесяна, О. Е. Радутного, І. А. Редька, О. І. Романюка, М. І. Хавронюка, С. О. Харламової та інших учених. Однак попри великий науковий інтерес до проблеми кримінально-правового захисту права на об'єкти інтелектуальної власності, питання кримінально-правового захисту комерційної таємниці досліджено та розроблено не достатньо, що тягне за собою низку проблем у сфері правозастосування й тому обумовлює подальші наукові дослідження в цій сфері.

Формування цілей. Метою статті є здійснення кримінально-правової характеристики розголошення комерційної таємниці (ст. 232 Кримінального кодексу України), розгляд об'єктивних та суб'єктивних ознак цього складу злочину, а також унесення пропозиції щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства України стосовно захисту комерційної таємниці.

Виклад основного матеріалу. З огляду на суспільно-економічні відносини, що існували за часів СРСР, Кримінальні кодекси УРСР, зокрема, від 28.12.1960, не містили норм, які б кримінально-правовими засобами захищали від порушення права на комерційну таємницю. Суспільно небезпечні діяння, пов'язані з порушенням права на комерційну таємницю, були криміналізовані вітчизняним законодавцем лише в 1994 році, зокрема Законом України № 3888-12 від 28.01.1994 главу VI «Господарські злочини» Особливої частини Кримінального кодексу УРСР було доповнено ст. 148-7 «Розголошення комерційної таємниці». Стаття 148-7 КК УРСР передбачала кримінальну відповідальність за умисне розголошення комерційної таємниці без згоди її власника особою, якій ця таємниця відома через професійну або службову діяльність, якщо воно вчинене з корисливих або інших особистих мотивів і завдало великої матеріальної шкоди суб'єкту підприємницької діяльності, яке каралося позбавленням волі на строк до двох років, або позбавленням права займати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або штрафом до п'ятдесяти мінімальних розмірів заробітних плат [3].

Чинний КК України передбачив кримінальну відповідальність за розголошення комерційної таємниці в ст. 232 розділу VII Особливої частини «Злочини у сфері господарської діяльності», при цьому, за своїм змістом, зазнавши окремих «косметичних» законодавчих змін, її редакція, фактично трансформувалася зі ст. 148-7 Кримінального кодексу України (ред. 1960р.). При цьому відповідно до класифікації злочинів, що міститься в ст. 12 КК України, злочин, передбачений ст. 231 КК України, є злочином невеликої тяжкості.

Законом України № 2252-IV від 16.12.2004 до ст. 232 КК України, що передбачала кримінальну відповідальність за розголошення комерційної таємниці, було внесено зміни у вигляді поширення кримінально-правового захисту на банківську таємницю. Дальшою віхою вдосконалення вітчизняного кримінального законодавства у сфері захисту права на комерційну таємницю стало прийняття Закону України № 4025-VI від 15.11.2011, яким змінено розміри й види покарань, що містяться в санкції ст. 232 КК України, зокрема, було збільшено розмір штрафу, однак, виключено такі види покарань як виправні роботи на строк до двох років та позбавлення волі на той самий строк.

Відповідно до встановленого розміру максимального штрафу злочин, передбачений ст. 232 КК України, залишився злочином невеликої тяжкості.

Родовим об'єктом злочину «Розголошення комерційної або банківської таємниці» законодавець визначив суспільні відносини у сфері господарської діяльності, що поставлені законодавцем під кримінально-правово охорону в розділі VII Особливої частини КК України. Очевидно, що позиція

законодавця в цьому випадку ґрунтується на тому, що суспільні відносини, пов'язані з комерційною таємницею, існують тільки як частина господарських правовідносин, та не можуть існувати поза ними. Зазначене твердження підтверджується позицією законодавця, відповідно до якої потерпілим від цього злочину визнається лише суб'єкт господарської діяльності. На нашу думку, зазначена позиція в аспекті системного аналізу вітчизняного законодавства виглядає не зовсім послідовною з огляду на те, що один з ключових кодифікованих нормативно-правових актів у цій сфері – Цивільний кодекс України акумулює норми, що регулюють суспільні відносини у сфері об'єктів інтелектуальної власності в одній книзі, не виокремлюючи об'єкти інтелектуальної власності за суб'єктивної характеристикою їх правоволодільців [4]. Для надання логічності системі кримінально-правової охорони об'єктів інтелектуальної власності законодавцеві варто розглянути можливість згрупування суспільно небезпечних діянь, які посягають на зазначені об'єкти, у межах одного розділу КК України.

Безпосереднім об'єктом «Розголошення комерційної або банківської таємниці» виступають суспільні відносини, що забезпечують існування між суб'єктами господарювання чесної та добросовісної конкуренції в частині охорони комерційної таємниці, а також суспільні відносини, пов'язані з охороною інформації, що складає банківську таємницю. З огляду на те, що безпосередньому об'єкту злочину при вчиненні суспільно небезпечного діяння завжди завдається шкода або виникає загроза такого завдання, є, на нашу думку, непослідовною та хибною позиція законодавця, закріплена в Законі України № 2252-IV від 16.12.2004, яким під кримінально-правову охорону ст. 232 КК України поставлені суспільні відносини, пов'язані із захистом банківської таємниці. На користь цього твердження свідчить позиція законодавця щодо врегулювання суспільних відносин, пов'язаних з банківською таємницею іншими нормативно-правовими актами, ніж ті, що регулюють суспільні відносини, пов'язані з комерційною таємницею [5; 6]. Тому, на нашу думку, видається більш виваженою позиція про виключення банківської таємниці з диспозицій ст.ст. 231-232 КК України та закріплення кримінальної відповідальності за порушення суспільних відносин, пов'язаних з банківською таємницею, в окремій статті КК України. У подальшому, зважаючи на межі дослідження, обмежимося тільки кримінально-правовою характеристикою розголошення комерційної таємниці.

З огляду на те, що найбільш обґрунтованою, на нашу думку, є наукова позиція про те, що предметом злочину може бути тільки матеріальна річ, злочинним впливом на яку заподіюється суспільне небезпечна шкода у сфері тих суспільних відносин, що існують з приводу цієї речі [7], предмет злочину, передбаченого ст. 232 КК України, не відноситься до обов'язкових елементів складу цього злочину. Виходячи зі змісту ст. 232 КК України, потерпілим від злочину є тільки суб'єкт господарської діяльності, якому кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди. Господарський кодекс України оперує поняттям «суб'єкт господарювання», під яким розуміють учасника господарських відносин, який здійснює господарську діяльність, реалізуючи

господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), має відокремлене майно й несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством. До суб'єктів господарювання відносяться: господарські організації – юридичні особи, створені відповідно до Цивільного кодексу України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до Господарського кодексу України, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому законом порядку; громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані відповідно до закону як підприємці [8].

Об'єктивна сторона злочину, закріпленого в ст. 232 КК України, передбачає таку форму його вчинення: розголошення комерційної таємниці без згоди її власника. На нашу думку, суспільно небезпечне діяння, яке передбачене ст. 232 КК України, може вчинятися як шляхом дії, так і бездіяльності (наприклад, невжиття відповідальною особою заходів захисту комерційної інформації, які мали бути вжиті). Крім цього, обов'язковими ознаками об'єктивної сторони цього злочину є спричинення істотної шкоди суб'єкту господарської діяльності та причинний зв'язок між суспільно небезпечною дією та шкідливими наслідками. З огляду на викладене, зазначимо, що склад злочину, який міститься в ст. 232 КК України, відноситься до злочину з матеріальним складом. Зауважимо, що такі елементи об'єктивної сторони, як час, місце, знаряддя, засоби та обстановка не відносяться до обов'язкових елементів складу злочину, що міститься в ст. 232 КК України, окрім способу «без згоди власника» комерційної таємниці.

Звертає на себе увагу очевидна суперечність, яку допустив законодавець, конструюючи склади злочинів, що містяться в ст. 231 та ст. 232 КК України. Зокрема, відповідно до складу злочину, розміщеного в ст. 231 КК України, кримінальна відповідальність настає за вчинення дій, спрямованих на отримання відомостей, що становлять комерційну таємницю, з метою розголошення чи іншого використання цих відомостей, а також незаконне використання таких відомостей, тобто перша форма вчинення цього злочину фактично передбачає кримінальну відповідальність за таку попередню злочинну діяльність, як готування незаконного використання комерційної таємниці, а друга форма – за закінчений злочину у вигляді незаконного використання комерційної таємниці. При цьому зі змісту диспозиції ст. 231 КК України випливає, що розголошення комерційної таємниці є одним з видів (способів) використання комерційної таємниці.

Така позиція законодавця є непослідовною з огляду на таке: у науковій літературі справедливо зазначається, що з правової точки зору комерційна таємниця є засобом захисту від недобросовісної конкуренції в рамках реалізації права на інтелектуальну власність. Це загальновизнане у світі положення слідує також зі змісту пункту VIII статті 2 Конвенції 1967, що заснувала Всесвітню організацію інтелектуальної власності [9, с. 74]. Тож ключовим нормативно-правовим актом, що регулює суспільні відносини, пов'язані з комерційною таємницею в аспекті недобросовісної конкуренції, є

Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 (далі – Закон). Зокрема, ст. 1 зазначеного Закону до видів недобросовісної конкуренції відносить розголошення комерційної таємниці, що не є способом використання комерційної таємниці. Стаття 19 цього Закону визначає лише два способи неправомірного використання відомостей, що становлять комерційну таємницю – це впровадження у виробництво або врахування під час планування чи здійснення господарської діяльності без дозволу уповноваженої на те особи. Таким чином, диспозиція ст. 231 КК України відносить «розголошення» до виду використання відомостей, що становлять комерційну таємницю, а зміст Закону дозволяє стверджувати, що «розголошення» не є способом використання відомостей, що становлять комерційну таємницю. Безперечно, позитивним моментом Закону є наявність законодавчого визначення поняття розголошення комерційної таємниці, під яким потрібно розуміти ознайомлення іншої особи без дозволу особи, уповноваженої на те, з відомостями, що відповідно до законодавства України становлять комерційну таємницю, особою, якій ці відомості було довірено або стали відомі у зв'язку з виконанням відповідних обов'язків, якщо це завдало чи могло завдати шкоди суб'єкту господарювання.

Установивши кримінальну відповідальність спеціального суб'єкта за розголошення комерційної таємниці в ст. 232 КК України та визначивши відповідні види та розміри покарань, законодавець, з огляду на розмір штрафу, фактично створив привілейований склад, порівняно з тим, який міститься в ст. 231 КК України. Таким чином, законодавець визнав умисне розголошення комерційної таємниці, учинене спеціальним суб'єктом з корисливого чи іншого особистого мотиву менш суспільно небезпечним діянням, ніж використання комерційної таємниці, зокрема у формі розголошення, загальним суб'єктом з будь-якого мотиву.

Також дещо невдалою, на нашу думку, є законодавча конструкція ст. 231 та ст. 232 КК України з огляду на вживанням законодавцем в одному випадку терміна «незаконне», а в іншому – «без згоди її власника». Уважаємо більш вдалим термін «незаконне», яким слід замінити словосполучення «без згоди її власника» у диспозиції ст.232 КК України. Як аргумент на цю користь зазначимо, що розголошення комерційної таємниці в законній спосіб може відбуватися і без згоди її власника, якщо, наприклад, останній передав свої права на використання комерційної таємниці іншій особі, яка, так само, маючи від власника відповідні повноваження, дозволила її розголошення.

Крім цього, конструюючи склади злочинів, що містяться в ст. 231 та ст. 232 КК України, законодавець для опису тотожного поняття вживає різні терміни, зокрема, в одному випадку це «відомості, що становлять комерційну таємницю», в іншому – це «комерційна таємниця». При цьому юридичний термін «комерційна таємниця» було введено в правове поле Законом України «Про підприємства в Україні» від 27.03.1991 (наразі втратив чинність), у якому під комерційною таємницею підприємства розумілися відомості, пов'язані з виробництвом, технологічною інформацією, управлінням, фінансами й іншою діяльністю підприємства, що не є державною таємницею, розголошення (передача, витік) яких може

заподіювати збиток його інтересам. З набуттям чинності Цивільного кодексу України законодавець увів нове поняття комерційної таємниці – це інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з чим має комерційну цінність та була предметом адекватних наявним обставинам заходів щодо збереження її секретності, ужитих особою, яка законно контролює цю інформацію. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [4]. З огляду на викладене, на нашу думку, треба замінити словосполучення «відомості, що становлять комерційну таємницю» у диспозиції ст.231 КК України на термін «комерційна таємниця».

Важливим елементом об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 232 КК України, є наявність суспільно небезпечних наслідків у вигляді спричинення злочином суб'єкту господарської діяльності істотної шкоди. Безперечно, не сприяє ефективності та єдності правозастосування відсутність законодавчого визначення розміру істотної шкоди, що дозволило б виключити будь-який суб'єктивізм під час установлення слідчо-судовим органам наявності або відсутності в конкретному діянні суб'єкта складу злочину. Більш вдалою, як нам видається, була законодавча конструкція, що містилася в КК України (ред. 1960 р.), де в примітці до ст. 148-4 містилося чітке визначення поняття великої матеріальної шкоди, яка була обов'язковим елементом об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 148-7. Зокрема, матеріальна шкода вважалася великою, якщо вона в п'ятдесят і більше разів перевищувала встановлений законодавством неоподаткований мінімум доходів громадян на місяць. Звертає на себе увагу непослідовна позиція законодавця щодо визначення в чинному КК України розміру матеріальної шкоди практично у всіх випадках злочинів з матеріальним складом, де наявний великий (значний) розмір шкоди як обов'язковий елемент об'єктивної сторони, та відсутність законодавчо визначеного розміру істотної шкоди, спричиненої суб'єкту господарської діяльності, у разі вчинення злочину, передбаченого ст. 232 КК України. На нашу думку, є доцільним унесення змін до чинної редакції ст. 232 КК України шляхом закріплення примітки, де законодавцем має бути визначено розмір істотної шкоди з прив'язкою до неоподаткованого мінімуму доходів громадян, що також сприятиме стабільності та єдності правозастосовної практики, а також дозволить безпомилково проводити відмежування складу злочину, що міститься в ст. 232 КК України, від адміністративного проступку, відповідальність за який передбачена ч. 3 ст. 164-3 «Недобросовісна конкуренція» Кодексу України про адміністративні проступки.

До обов'язкових елементів об'єктивної сторони складу злочину, що міститься в ст. 232 КК України, треба віднести вину у формі прямого умислу.

Крім цього, для розголошення комерційною таємницею, обов'язковою є корисливий чи інші особисті мотиви вчинення цього злочину, зокрема, помста, ревнощі, заздрість тощо. Таким чином, учинення цього діяння з хуліганського мотиву не може бути кваліфіковане за цією кримінально-правовою нормою.

Суб'єкт цього злочину є спеціальним, адже вчинити цей злочин може лише особа, якій комерційна таємниця відома через професійну або службову діяльність. Отже, особа, яка випадково (не займається професійною чи службовою діяльністю або така діяльність не пов'язана з отриманою комерційною таємницею) ознайомилися чи отримала у володіння комерційну таємницю, не може бути суб'єктом цього злочину.

Висновки. Виходячи з наведеного вище, зазначимо, що на виконання міжнародних зобов'язань Україна закріпила в національному законодавстві кримінально-правові засоби захисту такого об'єкта інтелектуальної власності як комерційна таємниця. Водночас законодавча конструкція ст. 232 КК України має окремі неузгодженості з іншими законодавчими актами, що регулюють суспільні відносини у сфері комерційної таємниці, а також окремі термінологічні недоліки. Тож є потреба в унесенні до КК України виважених та науково обґрунтованих змін.

Використані джерела:

1. Конституція України: Основний Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. Ст. 141. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
3. Кримінальний кодекс УРСР від 28.12.1960 : закон України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2002-05>.
4. Цивільний кодекс України : закон України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
5. Про банки і банківську таємницю : закон України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
6. Про затвердження Правил зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці : постанова Національного банку України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0935-06>.
7. Кримінальне право. Загальна частина : мультимедійний навчальний посібник / А.В. Савченко, В.В. Кузнецов, Е.М. Кісілюк, І.А. Вартилицька та інші: Нац. академія внутрішніх справ України. К. 2012. URL : http://www.naiu.kiev.ua/books/mnp_krum_pravo_zag/Files/Lekc/T5/T5_P2.html.
8. Господарський кодекс України : закон України. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2>
9. Андрощук Г. А., Крайнев П. П. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны: монография. Киев: Издательский Дом «Ин Юре», 2000. 400 с.

Стаття надійшла до редколегії 16.01.2018

Панькевич В. Н. Уголовно-правовая характеристика разглашения коммерческой тайны

В статье представлена уголовно-правовая характеристика разглашения коммерческой тайны (статья 232 Уголовного кодекса Украины). Автором рассмотрены объективные и субъективные признаки состава преступления, который посягает на коммерческую тайну как объект интеллектуальной собственности. Внесены предложения по усовершенствованию действующего уголовного законодательства Украины относительно защиты коммерческой тайны.

Ключевые слова: уголовная ответственность, диспозиция уголовно-правовой нормы, разглашение коммерческой тайны, уголовное наказание.

Pankevych V. Criminal-legal Characteristic of the Disclosure of the Commercial Secret

In article the criminal-legal characteristic of disclosure of the trade secret (article 231 of Criminal Code of Ukraine) is carry out. The objective and subjective signs of corpus delict which is encroached to the trade secret as object of intellectual property are considered by the author's. The some aspects of the historical development of the institution of criminal law protection of commercial secrets as an object of intellectual property rights and carry out comparative analysis of the Criminal Code of Ukraine from 2001 and the Criminal Code of Ukraine from 1960 are considers by the author. In this regard are indicates the expediency of amending the current edition of Article 232 of the Criminal Code of Ukraine by fixing a note where the legislator should determine the size of the material damage with an attachment to the non-taxable minimum of incomes of citizens, which in turn will contribute to the stability and unity of law enforcement practice, and will allow to unmistakably are distinguish the crime from administrative misconduct.

The article deals with the generic and direct objects of the crime, which is enshrined in Article 232 of the Criminal Code of Ukraine and opinion about exclusion of bank secrecy from the criminal law of this article. The author points out the imperfection of the terminology used to form the disposition of Articles 231 and 232 of the Criminal Code of Ukraine, which is contrary to other applicable legislation of Ukraine, in particular Law of Ukraine "On Protection from Unfair Competition". In the article the author is advocates the statement that the crime provided for in Article 212 of the Criminal Code of Ukraine is only by special subject and in the presence of direct intent and selfish or personal motives.

The deals are improved in the existing criminal legislative of Ukraine by protecting of on trade secret.

Keywords: criminal responsibility, disposition of criminal-legal norm, disclosure of trade secret, criminal punishment.

УДК 343.71

С. Д. Подгородний

**ЗМІСТ ДЕФІНІЦІЇ «ОБСТЕЖЕННЯ ЖИТЛА
ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ ШЛЯХОМ
ТАЄМНОГО ПРОНИКНЕННЯ В НИХ»**

У статті з метою визначення змісту дефініції «обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них» проаналізовано семантичне значення слів, що входять до вказаної дефініції, а також чинні нормативні акти. У результаті проведеного дослідження зроблено висновок, що